

23de Møde.

Fredag den 5. November Kl. 1.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Forste Behandling af Forslag til Rigsdagsbeslutning angaaende Afslutning af en Forligs- og Voldgiftstraktat mellem Danmark og Polen.

(Forslaget til Rigsdagsbeslutning findes i Tillæg A. Sp. 3033).

Formanden: Under denne Sags Behandling vil ogsaa de under Punkter 2—4 paa Dagsordenen opførte Sager kunne omtales.

Sagen sættes til Forhandling.

Udenrigsministeren (Moltke): Som bekendt gaar Folkeforbundspagtens System ikke meget vidt i Retning af at paalægge Staterne en Pligt til tvungen Voldgift. Det var derfor, at Folkeforbundsforsamlingen i 1925, efter at det havde vist sig umuligt at gennemføre Genèveprotokollen, der betegnede et afgørende Fremskridt paa dette Punkt, fandt sig foranlediget til at anbefale de enkelte Medlemmer at afslutte indbyrdes Voldgiftsoverenskomster, et Ønske, som Forbundsforsamlingen atter i Aar har udtalt i en Resolution af 25. September. Jeg har allerede ved forskellige Lejligheder haft den Ære at meddele det høje Ting, at den danske Regerings Bestræbelser i længere Tid er gaaet ud paa at give sit Bidrag til denne Udvikling, og som første Resultat af disse Bestræbelser har jeg i Foraaret forelagt det høje Ting de mellem Danmark og henholdsvis Sverige, Norge og Finland undertegnede Voldgiftsoverenskomster, der omfatter alle Tvistigheder uden Undtagelse, bortset fra saadanne Tvistigheder, om hvilke der allerede paa anden Maade er truffet Aftale om deres fredelige Løsning.

Regeringen har siden fortsat sine Be-

stræbelser for at afslutte Voldgiftskonventioner af moderne Type med en Række Lande, og de i denne Anledning førte Forhandlinger har nu resulteret i de foreliggende Forslag til Overenskomster, som jeg herved har den Ære at forelægge for det høje Ting som 4 forskellige Forslag, saaledes at jeg dog vil tillade mig at fremsætte mine Udtalelser om dem alle ved denne Lejlighed. Idet jeg i øvrigt henviser til de til Forslagene hørende Bemærkninger, skal jeg i korte Træk gøre Rede for hvert af disse.

Den under 23. April d. A. undertegnede Voldgifts- og Forligstraktat med Polen, med hvilket Land Danmark hidtil ikke har haft nogen Voldgiftstraktat, sonderer ikke mellem Stridigheder af retlig og af politisk Art, men foreskriver, at enhver Tvist, som ikke har kunnet bilægges ved diplomatiske Forhandlinger eller paa Grundlag af en særlig Forligsbehandling, skal løses ad retlig Vej. Traktaten gør ingen Undtagelse fra denne Forpligtelse og kan saaledes henregnes til den mest moderne Type af altomfattende Karakter, som man fra dansk Side allerede tidligere har tilstræbt i Voldgiftstraktaterne mellem de nordiske Lande.

Det har i særlig Grad glædet mig, at det nu under 2. Juni d. A. er lykkedes at afslutte en Voldgiftstraktat mellem Danmark og Tyskland, hvorved der, navnlig efter at Tyskland er blevet Medlem af Folkeforbundet, er skabt et Grundlag for ad fredelig Vej at afgøre praktisk talt ethvert Stridsspørgsmaal, der i Fremtiden maatte opstaa mellem de to Lande. Medens Traktaten vel ikke er af en helt saa vidtgaaende Karakter som de mellem Danmark og de nordiske Lande sluttede Voldgiftsoverenskomster, er den dog af en langt mere fremskreden Type end de andre Voldgiftstraktater, som Tyskland tidligere havde afsluttet i Aarene efter Verdenskrigen. Traktaten følger samme System som den den 20. Maj d. A. undertegnede tysk-hollandske Traktat. Man har ved Afslutningen af denne Traktat taget Hensyn til den Udvikling, som har fundet Sted ved de i Locarno undertegnede Voldgiftstraktater, saaledes at der — naar Tvistigheden drejer sig om en Ret — overhovedet ikke mere gøres nogen Undtagelse fra den i Traktaten fastslaaede